

ARREST van 20 oktober 1997

in de zaak A 96/3

Inzake :

COTRABEL BVBA

tegen

LAUTE DIRK

Procestaal : Nederlands

ARRET du 20 octobre 1997

dans l'affaire A 96/3

En cause :

COTRABEL SPRL

contre

LAUTE DIRK

Langue de la procédure : le néerlandais

HET BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 93/6

1. Gelet op het op 3 juni 1996 door het Hof van Cassatie van België uitgesproken arrest in de zaak van COTRABEL, besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, tegen LAUTE Dirk, waarbij overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof aan dit Hof vragen van uitleg worden gesteld van de Benelux-Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom (hierna te noemen de Overeenkomst) ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

2. Overwegende dat de feiten blijkens het arrest kunnen worden omschreven als volgt :

- 1. Dirk Laute was van 1 augustus 1988 tot en met 31 maart 1992 met COTRABEL BVBA verbonden door een geschreven arbeidsovereenkomst voor bedienden; 2. COTRABEL BVBA beëindigde op 24 oktober 1991 de overeenkomst met een opzeggingstermijn van zes maanden; 3. Dirk Laute vorderde daarop voor de arbeidsrechtbank een uitwinningsvergoeding en vroeg voorts de afgifte, binnen twee maanden na de betekening van het vonnis, van een vakantieattest bedoeld in artikel 46 van het koninklijk besluit van 30 maart 1967, de verbeterde individuele rekening 1992 en de fiscale fiche 281.10; 4. Dirk Laute vroeg ook een dwangsom ter ondersteuning van zijn vordering tot afgifte van de hiervoren bedoelde documenten; 5. de vordering werd door de eerste rechter volledig gegrond verklaard, met inbegrip van de gevorderde dwangsom; 6. COTRABEL BVBA betwistte in hoger beroep de vordering betreffende de sociale documenten en de hieraan verbonden dwangsom niet ;
- de appelrechters bevestigden de beroepen beslissing ;
- COTRABEL BVBA stelde cassatieberoep in uitsluitend tegen de beslissing over de dwangsom ;

3. Het Hof van Cassatie, bij arrest van 3 juni 1996,

- na overwogen te hebben dat
  - krachtens artikel 3 van de Benelux-Overeenkomst van 26 november 1973 houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, het elk der Overeenkomstsluitende Partijen vrij staat alle of sommige rechtsovereenkomsten tot nakoming van

arbeidsovereenkomsten van het toepassingsgebied van de eenvormige wet uit te sluiten ;

- krachtens artikel 1385*bis* van het (Belgisch) Gerechtelijk Wetboek, een dwangsom niet kan worden opgelegd ten aanzien van de nakoming van arbeidsovereenkomsten ;
- dit artikel op dezelfde wijze moet worden uitgelegd als artikel 3 van de voornoemde Benelux-Overeenkomst ;
- krachtens artikel 21 van de Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten de werkgever bij het einde van de overeenkomst verplicht is de werknemer alle sociale bescheiden te overhandigen ;
- hieruit blijkt dat de Belgische wetgever een band legt tussen de verplichting tot afgifte van de sociale bescheiden en de arbeidsovereenkomst ;
- de vraag of de vordering tot afgifte van de sociale bescheiden die aan een werknemer krachtens de wet door de werkgever moeten worden overhandigd als de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd, een rechtsvordering is tot nakoming van arbeidsovereenkomsten, een uitlegging vraagt van de voormelde Benelux-Overeenkomst ;
- heeft iedere nadere uitspraak aangehouden tot het Benelux-Gerechtshof zich heeft uitgesproken over de volgende vragen :
  1. moet als rechtsvordering tot nakoming van een arbeidsovereenkomst worden begrepen een vordering, die wordt ingesteld nadat de arbeidsovereenkomst is beëindigd, tot afgifte van sociale bescheiden door een werknemer tegen een werkgever, op grond van een recht dat zonder die arbeidsovereenkomst niet had kunnen ontstaan maar die niet rechtstreeks beoogt de nakoming te vorderen van de verplichting van de werkgever loon en arbeid te verschaffen ?
  2. Maakt het voor het beantwoorden van de vraag enig verschil uit dat de plicht van de werkgever sociale bescheiden aan de werknemer te overhandigen na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst berust op de contractuele verplichtingen van de werkgever, dan wel op een wet of op enige andere rechtsgrond ?;

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

4. Overwegende dat het Hof een voor conform getekend afschrift van het arrest van het Hof van Cassatie heeft gezonden aan de partijen en aan de Ministers van Justitie van België, van Nederland en van Luxemburg ;
5. Overwegende dat mr. Richard Van Hecke, advocaat te Gent, en mr. Daniel Ryckx, advocaat te Antwerpen, namens de partij Dirk Laute een memorie hebben ingediend ;
6. Overwegende dat de Belgische Minister van Justitie een schriftelijke uiteenzetting heeft ingediend ;
7. Overwegende dat mr. Johan Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, namens de partij COTRABEL BVBA een memorie heeft ingediend ;
8. Overwegende dat ter zitting van het Hof van 16 december 1996 te 's-Gravenhage het standpunt van partij Dirk Laute is toegelicht door mrs. Richard Van Hecke en Daniel Ryckx, die een pleitnota hebben ingediend ;
9. Overwegende dat Advocaat-Generaal J. du Jardin op 20 februari 1997 schriftelijk conclusie heeft genomen ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

10. Overwegende dat het Benelux-Gerechtshof op grond van artikel 4 van de Overeenkomst bevoegd is vragen van uitleg ten aanzien van de bepalingen van de Overeenkomst te beantwoorden ;
11. Overwegende dat het tot de bevoegdheid van het Benelux-Gerechtshof behoort de gemeenschappelijke rechtsregels uit te leggen en tot de bevoegdheid van de nationale rechter de nationale rechtsregels uit te leggen en de feitelijke omstandigheden te bepalen ;

Wat de eerste vraag betreft :

12. Overwegende dat de invoering van de dwangsom beantwoordt aan de behoefte aan een efficiënt middel om de uitvoering van rechterlijke bevelen of verboden af te dwingen wanneer geen specifieke middelen daartoe voorhanden zijn, onder meer ter versteviging van de autoriteit van de rechter ;

13. Overwegende dat het belangrijkste oogmerk van het instituut van de dwangsom het algemeen belang is bij naleving van een door de rechter gegeven gebod of verbod, waarbij de dwangsom beoogt de naleving van de verplichting tot het verrichten of niet verrichten van een handeling of tot het geven van een zaak te waarborgen, ook wanneer de gedwongen rechtstreekse uitvoering van de hoofdveroordeling zoals te dezen onmogelijk is ;

14. Overwegende dat artikel 3 van de Overeenkomst de Overeenkomstsluitende Partijen de mogelijkheid biedt “alle of sommige rechtsovereenkomsten tot nakoming van arbeidsovereenkomsten van het toepassingsgebied van de eenvormige wet uit te sluiten” ;

15. Overwegende dat de gemeenschappelijke toelichting bij de Overeenkomst met betrekking tot artikel 3, na te hebben aangegeven dat de Overeenkomstsluitende Partijen het toepassingsgebied van de eenvormige wet kunnen beperken door “haar niet van toepassing te doen zijn op alle of sommige vorderingen ter zake van de nakoming van arbeidsovereenkomsten, wat wil zeggen dat de Overeenkomstsluitende Partijen de rechter kunnen verbieden een dwangsom op te leggen bij gedingen tussen werkgevers en werknemers”, ter toelichting hierop vermeldt dat het gewenst leek “de Overeenkomstsluitende Partijen in deze uiterst delicate materie, die nauw verband houdt met de verhouding tussen werkgevers en werknemers, volledig de vrije hand te laten”, met de toevoeging dat “geen ander voorbehoud kan worden gemaakt” ;

16. Overwegende dat hieruit blijkt dat de uitzondering bepaald bij artikel 3 van de Overeenkomst de bescherming beoogt van de verhouding tussen de werkgever en werknemer die door een nog van kracht zijnde arbeidsovereenkomst verbonden zijn ;

17. Overwegende dat, ook al is het voorbehouden aan de nationale wetgever aan deze bedoeling vorm te geven met inachtneming van de in de nationale context bestaande verhoudingen tussen werkgevers en werknemers, de bij artikel 3 van de Overeenkomst bepaalde uitzondering in geen geval de vorderingen omvat die na de beëindiging van een arbeidsovereenkomst worden ingesteld, niet ter nakoming van de arbeidsovereenkomst als zodanig, doch van verplichtingen die weliswaar zonder de arbeidsovereenkomst niet zouden

zijn ontstaan maar geen betrekking hebben op verplichtingen die kenmerkend zijn voor een arbeidsovereenkomst ;

Wat de tweede vraag betreft :

18. Overwegende dat uit het antwoord op de eerste vraag volgt dat de tweede vraag ontkennend dient beantwoord te worden ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

19. Overwegende dat het Hof, volgens artikel 13 van het Verdrag de kosten moet vaststellen welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen, voor zover zulks in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is ;

20. dat krachtens de Belgische wetgeving, de honoraria van de raadslieden niet zijn begrepen in de kosten die aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht ;

21. dat op de behandeling voor het Hof geen andere kosten zijn gevallen ;

22. Gelet op de conclusie van Advocaat-Generaal J. du Jardin ;

23. Uitspraak doende op de door het Hof van Cassatie van België bij arrest van 3 juni 1996 gestelde vragen ;

VERKLAART VOOR RECHT :

24. *Ten aanzien van de eerste vraag :*

Als rechtsvordering tot nakoming van een arbeidsovereenkomst, in de zin van artikel 3 van de Overeenkomst, wordt niet aangemerkt een vordering, die na de beëindiging van een arbeidsovereenkomst wordt ingesteld, niet ter nakoming van de arbeidsovereenkomst als zodanig, doch van verplichtingen die weliswaar zonder de

arbeidsovereenkomst niet zouden zijn ontstaan maar geen betrekking hebben op verplichtingen die kenmerkend zijn voor een arbeidsovereenkomst ;

25. *Ten aanzien van de tweede vraag :*

Het maakt geen verschil uit dat de plicht van de werkgever sociale bescheiden aan de werknemer te overhandigen na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst, berust op de contractuele verplichtingen van de werkgever dan wel op een wet of op enige andere rechtsgrond.

Aldus gewezen door de heren F. Hess, tweede vice-president, H.L.J. Roelvink, P. Kayser, R. Gretsche, D. Holsters, rechters, W.J.M. Davids, mevrouw G.G. van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, de heren J. D'Haenens en M. Lahousse, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare terechtzitting te Brussel , op 20 oktober 1997, door de heer D. Holsters, voornoemd, in aanwezigheid van de heer J. du Jardin, advocaat-generaal, en de heer C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.

C. DEJONGE

D. HOLSTERS